

Regler för uppdragsutbildning

Inledning

Med stöd av förordningen (SFS 2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor får det universitet eller den högskola som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen bedriva uppdragsutbildning. Uppdragsutbildningens övergripande syfte är att bidra till att stärka högskolans roll i det livslånga lärandet. För Högskolan Dalarna utgör uppdragsutbildning en del i lärosätets samverkan med det omgivande samhället.

Vid anordnande och genomförande av uppdragsutbildning ska bestämmelserna i förordningen (SFS 2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor, Universitets- och högskolerådets föreskrifter om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (UHRFS 2013:11) och övriga tillämpliga regelverk beaktas¹.

Syfte

Dessa regler syftar till att ge medarbetare vid Högskolan Dalarna en samsyn och en helhetsbild av uppdragsutbildning för en rättssäker, enhetlig och effektiv hantering.

Definition

Med uppdragsutbildning avses ”*utbildning som anordnas mot avgift från annan än en fysisk person för den som uppdragsgivaren utser*”². Uppdragsutbildning kännetecknas framför allt av sin finansieringsform samt att det är uppdragsgivaren som utser deltagarna.

Verksamhet som *inte* ska förväxlas med uppdragsutbildning:

- Utbildning som bedrivs på uppdrag av andra enheter inom högskolan
- Utbildning som grundar sig på avtal med annan högskola, det vill säga beställd utbildning
- Kvalificerad yrkesutbildning/Yrkeshögskola enligt Lag (SFS 2009:128) om yrkeshögskolan och Förordning (SFS 2009:130) om yrkeshögskola
- Utrednings- och utvecklingsprojekt som sker i samverkanssyfte
- Uppdragsforskning

Begrepp

Uppdragsgivare: Den myndighet eller den organisation som köper uppdragsutbildning

Uppdragstagare: Den högskola som säljer och genomför utbildningen

¹ Se exempelvis förordning (2007:223) om uppdragsutbildning för fortbildning av lärare och forskollärare

² 2 § förordningen (SFS 2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor

Deltagare: Den(de) person(er) som deltar i utbildningen

Allmänna förutsättningar

Det finns särskilt angivna förutsättningar för anordnande och genomförande av uppdragsutbildning, vilka beskrivs nedan.

Anknytningskravet

Högskolan får bara bedriva sådan uppdragsutbildning som knyter an till sådan utbildning på grundnivå eller avancerad nivå som högskolan har examensrätt för. Vidare gäller att uppdragsutbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Uppdragsutbildning är inte per definition ordinarie utbildning på grundnivå eller avancerad nivå, men kan i förekommande fall tillgodoräknas som sådan. Däremot är kopplingen till examensrätten stark. Detta innebär bland annat:

- att uppdragsutbildningen ska ha sin grund och koppling till högskolans ordinarie kursutbud och/eller ha sin grund i högskolans forskningsverksamhet
- att undervisningen huvudsakligen ska genomföras av högskolans egna anställda lärare och forskare. Om huvuddelen av den kompetens som krävs för att genomföra en efterfrågad uppdragsutbildning inte finns inom högskolan ska högskolan avstå från uppdraget³.

Utbildningens form

Det finns inga begränsningar vad gäller uppdragsutbildningens form.

Uppdragsutbildning kan vara poänggivande eller icke-poänggivande. När uppdragsutbildning är poänggivande ska högskolan ha fastställda kursplaner och utbildningsplaner samt utse examinator på samma sätt som för ordinarie utbildning. Om samma kvalitetskrav ställs på uppdragsutbildningen som på motsvarande ordinarie högskoleutbildning har högskolan rätt att utfärda betyg, kurs- och examensbevis. Deltagarna har då också rätt att tillgodoräkna sig utbildningen på samma sätt som i ordinarie utbildning.

En uppdragsutbildning kan således vara:

- En befintlig eller specialutformad *poänggivande* utbildning – kurs / kurspaket / program
- En befintlig eller specialutformad *icke-poänggivande* utbildning – kurs / kurspaket
- Enstaka platser på ordinarie kurs eller program
- Föreläsningar, seminarier, temadagar eller liknande

Undervisningens inverkan på ordinarie utbildning

Uppdragsutbildningar får inte bedrivas på ett sådant sätt eller i en sådan omfattning att den får en negativ inverkan på högskolans ordinarie utbildning på grundnivå eller avancerad nivå.

Finansieringsform och full kostnadstäckning

En uppdragsutbildning ska finansieras av avgifter som uppdragsgivaren betalar. Vid beslut om avgiftens storlek gäller principen om full kostnadstäckning. Det innebär att samtliga direkta och indirekta kostnader ska täckas av den avgift som tas ut från uppdragsgivaren, varken mer eller mindre⁴.

³ I vissa situationer, till exempel vid sjukdom eller avslutad anställning, kan det uppstå behov av att förstärka ämneskompetensen genom att köpa in externa resurser

⁴ Avgiftsförordningen (1992:191)

Särskilda villkor för deltagare

Det är uppdragsgivaren som utser deltagarna i en uppdragsutbildning.

Högskolan gör ingen antagningsprövning för deltagare i uppdragsutbildning. Reglerna avseende behörighet och urval i högskoleförordningen ska således inte tillämpas.

Deltagare i uppdragsutbildning är inte studenter i juridisk mening och har därför inte ordinarie studenters rättigheter och skyldigheter. De har till exempel inte rätt till studiemedel från Centrala studiestödsnämnden (CSN) eller försäkringar för studenter genom Kammarkollegiet, utan omfattas av sin arbetsgivares försäkringar. Deltagare har inte heller rätt till särskilda pedagogiska stödåtgärder.

Initiativ till uppdragsutbildning

En uppdragsutbildning kan komma till stånd på tre sätt:

- En organisation/myndighet eller ett företag kontaktar högskolan för att behov finns för en specialutformad utbildning
- Högskolan utvecklar en utbildning som tros vara attraktiv på marknaden
- En arbetsgivare köper plats i högskolans ordinarie utbud av kurser och program

Uppdragsgivare och uppdragets syfte

Högskolans uppdragsutbildning vänder sig till statliga och kommunala myndigheter, regioner, företag och andra typer av organisationer. Uppdragets huvudsyfte ska vara fort- och vidareutbildning för uppdragsgivarens egen personal.

- För **offentliga uppdragsgivare inom EES-området** (EU och Norge, Island samt Liechtenstein. OBS! Schweiz ingår inte i EES-området) ska uppdraget avse personalutbildning* eller utbildning som behövs av arbetsmarknadsskäl eller av biståndspolitiska skäl.
- För **privata uppdragsgivare inom och utanför EES-området** ska uppdragsutbildningen vara personalutbildning som har eller får betydelse för arbetet hos arbetsgivaren eller utbildning som behövs av arbetsmarknadsskäl.
- För **offentliga uppdragsgivare utanför EES-området** får uppdragets syfte vara vad som helst **

*Det kan till exempel gälla kommuner som av högskolan köper kursen "Motiverande samtal" för sina anställda.

**Högskolans barnmorskeläroverutbildning i Bangladesh är exempel på uppdragsutbildning utanför EES-området.

Undantag från ovan nämnda huvudsyfte kan ske genom beslut av regeringen för en bestämd kategori av personer⁵.

Uppdragsgivaren får inte vara en fysisk person eller enskild näringsidkare. En enskild näringsidkare/enskild firma är en fysisk person som själv driver näringsverksamhet och själv står för firman. En sådan näringsidkare kan inte komma i fråga som uppdragsgivare och kan således aldrig köpa uppdragsutbildning, vare sig till sig själv eller sina anställda. Högskolan ska kontrollera deltagarnas anställningsförhållande till sin arbetsgivare innan avtal tecknas.

⁵ 3§ förordning (SFS 2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor

Särskilt förfarande vid samarbetsavtal med branschorganisation, fackförening, stiftelse med mera

Branschorganisationer, fackföreningar och liknande kan enligt huvudsyftet bara köpa uppdragsutbildning för egen personal som har eller får betydelse för arbetet hos arbetsgivaren.

Om en sådan organisation vill köpa utbildning till medlemmar kan högskolan teckna samarbetsavtal med organisationen/föreningen där parternas tydliga ansvar och roller klargörs⁶. Själva avtalet ska högskolan sedan teckna med den faktiska uppdragsgivaren, det vill säga deltagarens arbetsgivare. Det kan ske genom att:

- avtal tecknas med varje enskild uppdragsgivare för sig. Varje avtal i original ska diarieföras.

eller

- organisationen/föreningen har fullmakt att företräda de faktiska uppdragsgivarna. I de fall organisationen/föreningen uppträder som fullmäktig och tecknar avtal för uppdragsgivarens räkning ska högskolan begära skriftlig kopia på varje fullmakt och bifoga denna med avtalet. Fullmakt ska diarieföras med avtalet.

Högskolan ska kontrollera deltagarnas anställningsförhållande till sin arbetsgivare innan avtal tecknas. Det är också viktigt att kontrollera att deltagarnas arbetsgivare inte är en enskild firma.

Särskilt förfarande vid samarbetsavtal med privat utbildningsbolag

Ett privat utbildningsbolag, en så kallad mellanhand kan enligt huvudsyftet bara köpa uppdragsutbildning för egen personal som har eller får betydelse för arbetet hos arbetsgivaren.

Högskolan kan teckna samarbetsavtal med privata utbildningsbolag, externa utbildningssamordnare och lärcentra där parternas tydliga ansvar och rollfördelning klargörs. Dessa kan sedan samordna kontakten mellan högskolan och den faktiska arbetsgivaren, det vill säga marknadsföra, administrera och förmedla högskolans uppdragsutbildning, men de ska inte bedriva uppdragsutbildning för högskolans räkning. Själva avtalet ska högskolan teckna med den faktiska uppdragsgivaren, det vill säga deltagarens arbetsgivare. Det kan ske genom att:

- avtal tecknas med varje enskild uppdragsgivare för sig. Varje avtal i original ska diarieföras.

eller

- mellanhanden har fullmakt att företräda de faktiska uppdragsgivarna. I de fall mellanhanden uppträder som fullmäktig och tecknar avtal för uppdragsgivarens räkning ska högskolan begära skriftlig kopia på varje fullmakt och bifoga denna med avtalet. Fullmakt ska diarieföras med avtalet.

Högskolan ska kontrollera deltagarnas anställningsförhållande till sin arbetsgivare innan avtal tecknas. Det är också viktigt att kontrollera att deltagarnas arbetsgivare inte är en enskild firma.

Vid oklarheter eller tveksamheter måste dessa klaras ut innan avtalet tecknas.

⁶ Högskoleverkets rapportserie (2003:35)

Förhandling, offert och avtal

Konstruktiv dialog och förhandling med presumtiva uppdragsgivare och planering av uppdraget sker så nära verksamheten som möjligt där mandat och rätt kompetens innehålls- och resursmässigt finns.

Allmänna avtalsvillkor

Det finns allmänna avtalsvillkor framtagna för uppdragsutbildningar vid Högskolan Dalarna, vilka ska biläggas varje offert och varje avtal.

I händelse av att delar av avtalsvillkoren omförhandlas, ska en sådan ändring regleras i avtalet.

Offert

En offert är ett tidsbegränsat förslag att ingå avtal. Offerten är ett juridiskt bindande dokument under angiven tid. Det som utlovas i offerten kan inte från högskolans sida ändras i efterhand om inte uppdragsgivaren tar initiativ till förändring. Offerten ska undertecknas av behörig beslutsfattare.

Avtal

Skriftliga avtal ska tecknas mellan högskolan och uppdragsgivaren för all uppdragsutbildning. Avtalet ska vara så uttömmande och tydligt som möjligt.

Frågor som rör deltagare bör regleras i det skriftliga avtalet, inkluderat förkunskaper⁷ och hantering av disciplinärenden.

Om högskolan anordnar uppdragsutbildning på ett sådant sätt att uppdraget har mer än en uppdragsgivare ska avtal tecknas med var och en av dessa.

Firmateckning i samband med slutande av avtal om uppdragsutbildning ska utföras av behörig firmatecknare i enlighet med gällande delegationsordning.

Genomförande av uppdragsutbildning

Ansvar

Uppdragsutbildning planeras, genomförs och utvärderas inom respektive institution. Beslut avseende uppdragsutbildning fattas i enlighet med gällande delegationsordning.

Undervisande lärare

Högskolans ordinarie personal ska ha kursansvar, vara examinator och bedriva huvuddelen av undervisningen.

Lärare som medverkar i uppdragsutbildning ska göra det inom ramen för sin anställning och ska inte uteslutande syssla med uppdragsutbildning.

Disciplinärenden

I de fall uppdragsutbildningen är poänggivande bör högskolan särskilt avtala med uppdragsgivaren om regler om disciplinära åtgärder. I avtalet ger förslagsvis uppdragsgivaren högskolan rätten att pröva och föreslå disciplinärt förfarande vid vilseledande, plagiering, fusk och störande beteende.

⁷ Här avses nödvändiga förkunskaper för att en deltagare ska kunna tillgodogöra sig kursinnehållet och som uppdragsgivaren har att ta hänsyn till vid utseende av deltagare.

Utvärdering

Uppdragsgivaren ska ges reella möjligheter att utvärdera om uppdragsutbildningen har gett det förväntade resultatet och detta gäller även mindre uppdragsutbildningsinsatser. Uppdragsutbildningen kan utvärderas på samma sätt som för ordinarie utbildning eller på annat sätt överenskommet med uppdragsgivaren.

Underrättelse till Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Om en uppdragsutbildning omfattar mer än 60 högskolepoäng ska en skriftlig underrättelse göras till Universitetskanslersämbetet. Kopia på avtalet ska bifogas.

Dokumentation, lagring och tillgängliggörande av information

Högskolan ska se till att lärosätets studenter och andra lätt kan få information om inriktningen och omfattningen av den uppdragsutbildning som högskolan bedriver. Det innebär att uppdragsutbildningen ska redovisas öppet tillsammans med annan information om högskolans verksamhet.

Alla led i uppdraget ska dokumenteras. Det ska i efterhand vara möjligt att följa hela processen. Handlingarna ska diarieföras samlade i ett ärende per uppdragsutbildning.

De handlingar som ska finnas i det diarieförda ärendet för poänggivande uppdragsutbildning är offertförfrågan, offert, svar på offert, avtal med allmänna villkor, eventuell underrättelse till Universitetskanslersämbetet och sammanställning av genomförd utvärdering. I övrigt registreras och arkiveras handlingar på samma sätt som för ordinarie utbildning.

De handlingar som ska diarieföras vid icke-poänggivande uppdragsutbildning är offertförfrågan, offert, svar på offert, avtal, kursbeskrivning/program, schema, deltagarförteckning, utfärdade intyg och sammanställning av genomförd utvärdering.